

Besvarande av skrivelse från Synskadades riksförbund (SRF)

Svar från Kungsholmens stadsdelsförvaltning på skrivelse från Synskadades riksförbund (SRF), inkommen november 2025.

Bakgrund

Förvaltningen mottog i november 2025 en skrivelse från Synskadades riksförbund (SRF). Skrivelsen lyftes även inom rådet för funktionshinderfrågor, som ställde sig bakom skrivelsen och begärde återkoppling kring förvaltningens svar.

Ärendet

Synskadades riksförbund (SRF) Stockholms stad beskriver i sin skrivelse att de fortsatt får rapporter från sina medlemmar om neddragna timmar för ledsagning, bristfälliga eller uteblivna motiveringar i beslut samt ifrågasättande av enskildas behov. Skrivelsen innehåller ett antal frågor som rör både regelverk och tillämpning av insatsen ledsagning samt stadsdelsnämndernas handläggning.

Förvaltningen har valt att strukturera svaren enligt följande teman:

1. Skälighetsbedömning vid ledsagning enligt Socialtjänstlagen (SoL) och ledsagarservice enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
2. Motivering av beslutets giltighetstid och skriftlig dokumentation
3. Hantering av överklaganden
4. Motiveringars kvalitet och synpunkter på JO:s uttalanden
5. Administrativa förlängningar, synpunkter och klagomål

Ärendet beredning

Ärendet har beretts i samråd med enhetschef inom enheten för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Socialförvaltningen har tillfört information som är övergripande och gäller för hela staden.

Förvaltningens svar

1. Skälighetsbedömning vid ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS

Stadens riktlinjer anger att det inte ska göras skillnader i bedömningen av omfattningen av ledsagning beroende på om ansökan görs enligt SoL eller enligt LSS, under förutsättning att övriga förhållanden är desamma. Nämnden ska alltså inte utgå från att insatsen enligt SoL ska vara mindre omfattande än motsvarande insats enligt LSS.

Vid ansökan enligt SoL måste nämnden dock alltid pröva om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Vid prövning enligt LSS handlar det istället om att bedöma om behovet faktiskt redan är tillgodosett. Detta kan leda till att besluten skiljer sig åt trots att inriktningen är att bedömningarna ska vara likvärdiga.

2. Motivering av beslutets giltighetstid och skriftlig dokumentation

Stadens riktlinjer och JO:s uttalanden tydliggör att skälen för beslutets giltighetstid ska redovisas och att en tidsbegränsning aldrig får vara schablonmässig. Förvaltningslagen och Socialstyrelsens föreskrifter ställer krav på dokumentation, och samtliga beslut ska innehålla en förståelig motivering. Uppfattningen är att detta tillämpas på Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

En vanligt förekommande motivering är att behovet kan komma att förändras. Även personer som har en varaktig funktionsnedsättning kan under åren få förändrade behov som inte är kopplat till funktionsnedsättningen i sig. Det kan handla om nytillkomna hjälpmedel, förändrade livsförhållanden eller andra nytillkomna insatser från socialtjänsten som kan medföra att behovet förändras.

JO har visat förståelse för att det kan anses lämpligt att tidsbegränsa ett beslut när det gäller sådana insatser där det kan förutses att den enskildes behov av insatsen varierar över tid, till exempel insatser i form av ledsagarservice.

Det är viktigt att den enskilde känner till att även beslutets längd kan överklagas.

3. Hantering av överklaganden

Enligt 39 § förvaltningslagen (FL) kan nämnden ändra ett överklagat beslut innan ärendet överlämnas till högre instans. Kungsholmens stadsdelsförvaltning uppmanar enskilda som inte är

nöjda med nämndens beslut att överklaga för att få sin sak prövad av förvaltningsrätten. Handläggare erbjuder vid behov stöd i överklagandeprocessen.

När en överklagan inkommer gör nämnden alltid en bedömning av om det som framförs ger skäl att ändra beslutet. Om så är fallet korrigeras beslutet innan överklagan skickas vidare till förvaltningsrätten.

4. Motiveringars kvalitet och synpunkter på JO:s uttalanden

Förvaltningslagen (32 §) anger att varje beslut som påverkar någons situation "på ett inte obetydligt sätt" ska innehålla en klar och begriplig motivering. Stadens riktlinjer betonar att detta även gäller beslutets giltighetstid. Stadens tillämpningsanvisningar beskriver följande:

"JO har uttalat att en nämnds överväganden avseende längden på beslutens giltighetstid bör redovisas. Om nämnden dessutom beslutar att förse beslutet med ett förbehåll bör det enligt JO framgå varför nämnden anser att detta är nödvändigt. En klargörande motivering är enligt JO nödvändig för att den enskilde och andra som tar del av ett beslut ska förstå varför en myndighet anser sig ha grund för ett visst ställningstagande."

Kungsholmens stadsdelsförvaltning delar JO:s bedömning och arbetar löpande för att säkerställa att beslut motiveras på ett tydligt och rättssäkert sätt. Förvaltningen genomför årliga interna granskningar, bevakar rättspraxis, deltar i stadens juridiska utbildningar och arbetar i interna forum där domar och riktlinjer följs upp.

5. Administrativa förlängningar, synpunkter och klagomål

Stadens utgångspunkt att alla beslut ska föregås av en utredning och att administrativa förlängningar inte ska förekomma. I undantagsfall kan korta förlängningar behövas, till exempel om uppföljningsmöten försenats. Den enskilde ska då alltid kontaktas och informeras om skälen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning kommunicerar alltid sådana beslut till den enskilde. Om den enskilde inte är nöjd med handläggningen uppmanas personen att lämna ett skriftligt klagomål till den enhet som ansvarar för ärendet. Klagomål utreds av enhetschef och besvaras skriftligen.

Avslutning

Kungsholmens stadsdelsförvaltning arbetar kontinuerligt för att stärka rättssäkerheten och kvaliteten i handläggningen av ledsagning enligt både SoL och LSS. Förvaltningen tackar för SRF:s synpunkter och tar med sig dessa i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Tero Tegel, Avdelningschef	2025-12-10